

full DOMINICAL

ANEU MAR ENDINS

† JOSEP ÀNGEL SAIZ MENESES
Bisbe de Terrassa

Cultivar la paciència en un món impacient

La setmana passada reflexionàvem sobre la paciència a partir de l'experiència del teòleg dominic P. Yves Congar. Avui continuem la reflexió perquè cal aprendre a cultivar la paciència en un món tan impacient com ho és el nostre. Recordem, en primer lloc, que amb la paraula paciència es descriu la capacitat per a tolerar i superar una determinada situació adversa sense alterar-se i també significa la capacitat de dur a terme diferents tasques i projectes sense permetre que l'ansietat ens faci perdre l'objectiu; també es refereix a la calma amb què es desenvolupa una activitat que demana precisió i minuciositat. D'altra banda, guarda una relació estreta amb la pau i tranquil·litat. La persona pacient és tolerant i suporta les di-

ferents situacions de la vida sense perdre el control, mantenint la serenitat.

A vegades es confon la paciència amb la passivitat, però això és del tot incorrecte. La passivitat és la manca de compromís davant els obstacles i problemes de la vida que cal resoldre; la paciència, en canvi, és sinònim de fortalesa, de perseverança, i és indispensable per al desenvolupament personal i professional. La paciència no és evadir-se davant les dificultats i contrarietats, sinó afrontar-les sense nerviosisme. És una virtut imprescindible per a pensadors, artistes, literats, investigadors, i ja no diguem en el cas dels educadors. Com deia santa Teresa de Jesús en el seu castellà,

«la paciència todo lo alcanza»; amb ella és possible arribar al final d'un projecte sense fracassar portats per l'ansietat. Passa el mateix quan una feina requereix molta concentració o esforç: en aquests casos es necessita paciència per a no cometre errors o acabar abandonant el treball abans d'acabar-lo.

Les dificultats formen part de la nostra existència: en algunes ocasions ens trobem davant de problemes importants que hem d'afrontar i de resoldre. Cada problema té la seva solució, certament, i és qüestió de trobar-la, perquè les dificultats i problemes del camí de la vida esdevenen reptes, desafiaments, oportunitats de superació i de creixement. A vegades la nostra reacció és mirar cap a una altra banda i no afrontar-los; a vegades fugim, ni que sigui endavant. En altres ocasions intentem de resoldre'ls amb precipitació i també ens equivoquem. La paciència ens ajuda a fer front a les situacions, als problemes, a guarir les ferides profundes, a estar atents a la realitat, a la vida, a superar les pors. La paciència és mantenir-se, és fortalesa, perseverança.

La paràbola de la llavor que creix tota sola (cf. *Mc* 4,26-29) ens ensenya que hem d'adaptar-nos al ritme que la vida segueix. La llavor que es diposita a la terra té el seu ritme, brota i creix per si mateixa tant si el pagès està tranquil com si s'impacienta; de la mateixa manera donarà fruit seguint el seu propi dinamisme sense que el llaurador sàpiga com. En tot cas, és important saber esperar amb paciència, perseverança i fortalesa. Sant Pau exhorta els cristians de Colosses (cf. *Col* 3,12) a revestir-se de compassió entranyable, bondat, humilitat, mansuetud, paciència. Encara més, explica als cristians de Roma que per mitjà de la paciència arribem a ser signes de l'amor del Déu compassiu, i ens gloriem fins i tot en les tribulacions, sabent que la tribulació produeix paciència i la paciència produeix esperança (cf. *Rom* 5,3-5).

ENTREVISTA

Propiciar l'entesa

ANTONI BOSCH CARRERA

La mediació de conflictes prové del món anglosaxó. És un sistema per resoldre'ls, alternatiu al judicial. La clau és aprofundir en les arrels del conflicte i procurar que els mateixos afectats trobin una solució. El mediador no proposa solucions, sinó que propicia que s'arribi a un acord. El notari Antoni Bosch és mediador de conflictes i assegura que, a l'hora d'afrontar-ne un, des de la fe és més fàcil arribar a una entesa.

Com es pot preservar la família en un divorci?

El mediador ha d'aprofundir en l'ànima de la gent, trobar on són els problemes de fons; ha de fer un plantejament genèric —com afecta els fills, als quals cal protegir i pels qui cal arribar a un bon acord. En la mediació es veuen tots els aspectes —personals, familiars, econòmics— a fi i efecte que els afectats puguin arribar a trobar una solució.

En matrimonis creients la mediació és més fàcil i se supera millor l'odi?

Evidentment, la fe és una ajuda sobrenatural que té uns efectes molt importants. Viure la fe, tenir una visió transcendent és molt important en el matrimoni. Quan hi ha odi a la parella es creen unes ferides que duren tota la vida. Neutralitzar l'odi és molt complicat, i és més difícil arribar a un acord quan s'apodera de nosaltres. Aconsello confiar en les reflexions del mediador, que veu amb objectivitat les persones i els seus conflictes.

La tasca de mediador l'ajuda a créixer en la fe?

Com a mediador et poses en contacte amb la feblesa humana. Alhora, t'adones de la força de la fe. Déu ens ajuda amb la seva gràcia a fer-nos millors. Quan no obres les portes a Déu ets molt més vulnerable. Si vius més a prop de la fe sumes molt més. La mediació és una eina professional, no transcendent ni religiosa; però una visió religiosa de la vida ajuda el mediador a fer la seva feina.

Òscar Bardají i Martín

GLOSSA

Cansada però contenta... i esperançada

Els exàmens han acabat. Una noia de disset anys camina pel passadís que mena a la porta de l'escola. Troba el director, que ha estat el seu tutor en un curs anterior, que li pregunta: «Com estàs?», i ella respon somrient: «Cansada, però contenta!» Sempre contenta i sempre disposada a col·laborar amb els companys per generar un bon ambient a la classe, per participar en les accions solidàries que es proposen, per ajudar els companys que ho necessiten. Sap encomanar alegria. Jesús comença a fer-se més present a la seva vida. «Joves, us escric a vosaltres: Sou forts. La paraula de Déu està en vosaltres i heu vençut el Maligne» (1Jn 2,14).

Han passat els anys. La noia, ara, és professora. Alguna vegada troba el seu antic tutor, que li repeteix la pregunta: «Com estàs?» Ella li respon amb el mateix somriure: «Cansada però contenta, i també esperançada». És una professora que crea bon ambient, entregada a la feina, disposada a tot el que convingui perquè el treball en equip faci avançar les accions entorn la innovació, i perquè els nois i noies se sentin acompanyats i arribin, fins on puguin i els és possible, a fer rendir els seus talents, i creixin en edat, en saviesa i en huma-

nitat. Sap de la importància d'educar el cor dels alumnes. «Poseu-vos els uns al servei dels altres, cadascú segons els dons que ha rebut» (1Pe 4,10).

La noia jove ha esdevingut dona adulta. Ha madurat com a persona. La joia que la feia estar contenta ara és més treballada; ha passat pel dolor personal, per la dissort de l'altre, pel silenci, pel misteri de la fe... i ha esdevingut esperançada. Confia en les persones, intenta acollir-les, fa per escoltar-les, les porta a la pregària personal de cada dia, prega amb elles, hi treballa braç a braç... perquè estima i sap que els manaments de la Llei «tots es resumeixen en això: Estima els altres com a tu mateix» (Rm 13,9). L'antic tutor s'ha fet gran. Contempla l'antiga alumna amb la tendresa de l'amor del mestre; també està content per com ha estat acollit el seu mestratge i, alhora, esperançat pel fruit que resta per donar. Ho agraeix a Déu. «Sempre et donaré gràcies pel que has fet» (Sl 52,11). I tots dos, tutor i professora, pensen en aquella noia, aquella alumna que tenen avui a classe, que sempre ajuda i encomana alegria i que, quan li pregunten «com estàs?», respon: «Cansada, però contenta!»

APOSTOLAT DEL MAR

Desig de llar

RICARD RODRÍGUEZ-MARTOS

Delegat de l'Apostolat del Mar

La paraula llar per si mateixa ja produeix una sensació de benestar.

Però com tot en aquesta vida, quan més la valorem és quan la trobem a faltar.

No és, doncs, estrany que, per a la gent de mar, la llar sigui el més apreciat. Aquestes persones passen llargues temporades fora de casa i pensen continuament en la seva llar.

Quan arriben a port, l'única cosa que pretenen és que se'ls tingui en compte, que es recordi que al vaixell viuen unes persones de diferents races i cultures amb les seves necessitats; persones que desitgen comunicar-se amb les seves famílies, sortir a fer un volt o rebre assistència laboral, social o religiosa, però que, per damunt de tot,

desitgen sentir-se estimades i respectades.

L'Apostolat del Mar, «la llar dels qui són lluny de la llar», és present al port per vetllar pel benestar de la gent de mar, perquè tothom, sigui d'on sigui, pensi el que pensi, cregui el que cregui, se senti acceptat i acollit.

Ja sigui pujant als vaixells a visitar els seus tripulants, oferint els serveis demanats, acollint-los al centre Stella Maris o donant-los suport, ja sigui compartint certes estones amb els pescadors, l'Apostolat del Mar intenta ser sempre present.

Avui és la festa de la Mare de Déu del Carme, patrona de la gent de mar. Dedicuem una estona de la nostra pregària a tots aquells que, pensant en les seves llars, fan tant per nosaltres.

Lectures de la missa diària i santoral

17. ■ Dilluns (lit. hores: 3a setm.)

[Ex 1,8-14.22 / Sl 123 / Mt 10,34-11,1]. Sant Aleix, pelegrí; santes Justa i Rufina, vgs. i mrs.; santa Marcel·lina, vg., germana de sant Ambrós; sant Lleó IV, papa (847-855); beates Anneta Pelràs, Teresa de Sant Agustí i companyes, vgs. carmelitanes i mrs.

18. ■ Dimarts [Ex 2,1-15a / Sl 68 / Mt 11,20-24].

Sant Frederic, bisbe d'Utrecht i mr.; santa Marina, vg. i mr.; santa Simfrosa i els seus 7 fills, mrs.

19. ■ Dimecres [Ex 3,1-6.9-12 / Sl 102 / Mt 11,25-27].

Santa Àurea, vg. i mr. a Sevilla; sant Símmac, papa (sard, 498-514); beat Pere de Cadireta, dominicà, de Moia.

20. ■ Dijous [Ex 3,13-20 / Sl 104 / Mt 11,28-30].

Sant Elies, profeta (s. IX aC); sant Torlaci, bisbe; sants Pau i Sisenand, diaques i mrs. a Còrdova; santa Margarida, vg. i mr.; santa Liberata, vg. i mr.

21. ■ Divendres [Ex 11,10-12,14 / Sl 115 / Mt 12,1-8].

Sant Llorenç de Brindisi (1559-1619), prev. caputxí i doctor de l'Església. Sant Daniel, profeta (s. VII-VI aC); santa Pràxedes, vg.

22. □ Dissabte [Ct 3,1-4a (o bé: 2Co 5,14-17) / Sl 62 / Jn 20,1.11-18].

Santa Maria Magdalena (de Magdala), deixebra de Jesús. Sant Teòfil, pretor romà mr.; sant Menelau, abat.

23. ■ † Diumenge vinent, XVI de durant l'any (lit. hores: 4a setm.)

[Sv 12,13.16-19 / Sl 85 / Rm 8,26-27 / Mt 13,24-43 (o bé: 13,24-30)]. Santa Brígida (Suècia, 1303 - Roma, 1373), rel. viuda, fund. Institut del Salvador i copatrona d'Europa. Sant Bernat d'Alzira i santes Maria i Gràcia, mrs.; santa Cunegunda, religiosa franciscana.

DIUMENGE XV DE DURANT L'ANY

COMENTARI

Lectura del llibre d'Isaïes (Is 55,10-11)

Diu el Senyor: «Així com la pluja i la neu cauen del cel i no hi tornen, sinó que amaren la terra, la fecunden i la fan germinar, fins que dóna el gra per a la sembra i el pa per a menjar, així serà la paraula que surt dels meus llavis: no tornarà infecunda, sense haver fet el que jo volia i haver complert la missió que jo li havia confiat».

Salm responsorial (64)

R. *La llavor caigué en bona terra i donà fruit.*

Vetlleu per la terra i la regueu, / l'enriqueix a mans plenes. / El rierol de Déu desborda d'aigua / preparant els sembrats. R.

Fecundeu la terra / amarant els seus solcs, / aplaquant els terrossos / ablanint-la amb els xàfecs, / i beneïu el que hi germina. R.

Coroneu l'anyada amb l'abundor que cau del cel, / la fertilitat regalima de la vostra carrossa. / Aclama joïós l'herbei de l'estepa, / s'engalanen els turons. R.

Les prades es vesteixen de ramats, / les valls, cobertes de blat, / aclamen joïoses i canten. R.

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma (Rm 8,18-23)

Germans, jo penso que els sofriments del món present no són res comparats amb la felicitat de la glòria que més tard s'ha de revelar en nosaltres. Perquè tot l'univers creat està atent, esperant que es reveli d'una vegada la glorificació dels fills de Déu. L'univers creat s'ha trobat sotmès a una situació absurda, no perquè ell ho hagi volgut, sinó que un altre l'hi ha sotmès, donant-li, però, l'esperança que un dia serà alliberat de l'esclavatge d'aquesta situació desgraciada, per obtenir la llibertat, que és la glorificació dels fills de Déu. Sabem prou bé que fins ara tot l'univers creat gemega i sofreix dolors com la mare quan infanta. Però no és ell tot sol. També nosaltres, els qui ja posseïm l'Esperit com a primers fruits de la collita que vindrà, gemeguem igualment dins nostre, esperant l'hora que serem plenament fills, quan el nostre cos serà redimit.

✠ Evangeli segons sant Mateu (Mt 13,1-23) (Versió abreujada)

Aquell dia, Jesús sortí de casa i s'assegué vora el llac. Era tanta la gent que es reuní entorn d'ell, que pujà a una barca i s'hi assegué. Tota la gent es quedà vora l'aigua i ell els parlà llargament en paràboles. Digué: «El sembrador va sortir a sembrar. Tot sembrant, una part de la llavor caigué arran del camí, vingueren els ocells i se la menjaren. Una part caigué en un terreny rocós, on hi havia poca terra. De seguida va néixer, ja que la terra era poc fonda, però com que no tenia arrels, quan sortí el sol, amb la calor s'assecà. Una part caigué entre els cards, però els cards van créixer i l'ofegaren. Una part caigué a la terra bona i donà fruit: o cent, o seixanta, o trenta. Qui tingui orelles, que ho senti».

Lectura del libro de Isaías (Is 55,10-11)

Esto dice el Señor: «Como bajan la lluvia y la nieve desde el cielo, y no vuelven allá, sino después de empapar la tierra, de fecundarla y hacerla germinar, para que dé semilla al sembrador y pan al que come, así será mi palabra que sale de mi boca: no volverá a mí vacía, sino que cumplirá mi deseo y llevará a cabo mi encargo».

Salmo responsorial (64)

R. *La semilla cayó en tierra buena, y dio fruto.*

Tú cuidas la tierra, la riegas / y la enriqueces sin medida; / la acequia de Dios va llena de agua, / preparas los trigales. R.

Así preparas la tierra. / Riegas los surcos, / igualas los terrones, / tu llovizna los deja mullidos, / bendices sus brotes. R.

Coronas el año con tus bienes, / tus carriles rezuman abundancia; / rezuman los pastos del páramo, / y las colinas se orlan de alegría. R.

Las praderas se cubren de rebaños, / y los valles se visten de mieses, / que aclaman y cantan. R.

Lectura de la carta del apóstol san Pablo a los Romanos (Rom 8,18-23)

Hermanos:

Considero que los sufrimientos de ahora no se pueden comparar con la gloria que un día se nos manifestará. Porque la creación, expectante, está aguardando la manifestación de los hijos de Dios; en efecto, la creación fue sometida a la frustración, no por su voluntad, sino por aquel que la sometió, con la esperanza de que la creación misma sería liberada de la esclavitud de la corrupción, para entrar en la gloriosa libertad de los hijos de Dios.

Porque sabemos que hasta hoy toda la creación está gimiendo y sufre dolores de parto. Y no sólo eso, sino que también nosotros, que poseemos las primicias del Espíritu, gemimos en nuestro interior, aguardando la adopción filial, la rendición de nuestro cuerpo.

✠ Lectura del santo Evangelio según san Mateo (Mt 13,1-23) (Versión abreviada)

Aquel día, salió Jesús de casa y se sentó junto al mar. Y acudió a él tanta gente que tuvo que subirse a una barca; se sentó y toda la gente se quedó de pie en la orilla.

Les habló muchas cosas en parábolas: «Salió el sembrador a sembrar. Al sembrar, una parte cayó al borde del camino; vinieron los pájaros y se la comieron. Otra parte cayó en terreno pedregoso, donde apenas tenía tierra, y como la tierra no era profunda brotó enseguida; pero en cuanto salió el sol, se abrasó y por falta de raíz se secó. Otra cayó entre abrojos, que crecieron y la ahogaron. Otra cayó en tierra buena y dio fruto: una, ciento; otra, sesenta; otra, treinta. El que tenga oídos, que oiga».

La Paraula de Déu sempre produeix

P. JAUME SIDERA, claretià

Semrar era tot un art. Encara veig el meu pare amb la senalla al coll i llençant a grapats la grana. Segons la terra, el gra creixia i es multiplicava. Els contemporanis de Jesús mai no haurien somiat que un sac de blat en llevés 30 o 60 o 100. Ja era molt si en feia 10. Entre els qui escoltaven Jesús hi havia treballadors tips d'heure-se-les amb una terra pedregosa i erma. I del poc que en treien, encara n'havien de donar un bon pessic als amos. Per això sentirien astorats la gran collita que Jesús anunciava. Era massa. La Paraula de Déu sempre produeix quan la terra és receptiva. No tota terra és igual. Tampoc la disposició dels oients.

La paraula topa amb els despistats que ni escolten ni hi senten ni hi veuen.

Hi ha els frívols o superficials. S'omplen la boca de grans valors: solidaritat, llibertat, pau, ONG d'ací, ONG d'allà. Són gent de rampells: quan la Paraula comporta una crisi o una persecució o un esforç extra, es desinflen i es fan enrere.

N'hi ha que es prenen les coses i les idees seriosament. Es veuen capaços de millorar el món, la religió o la política. Però, noi, els neguits de fer diners ofeguen la Paraula. I rere els grans projectes per mantenir l'estat del benestar, rere les crítiques a la banca i als mercats, hi trobem que aquest ha estafat, que l'altre s'aprofita de la cadira i que aquell s'ha fet un niu en un paradís fiscal...

Però sempre queda «el sembrat en terra bona». Els qui escolten i comprenen la Paraula, i la fan fructificar i produir el cent, el seixanta, o el trenta. Amb la seva excel·lència compensen amb escriu la mediocritat o la mala gestió dels qui no han aprofitat el tresor de bondat, de generositat i de gràcia que el Pare hi havia dipositat.

VIDA DIOCESANA

Activitats del Sr. Bisbe

Aquest dissabte 15, a les 11.30 h. 13a Eucaristia Missionera a la capella del Bisbat.

Aquest diumenge 16, a les 12 h. Missa i inauguració dels locals de Càritas Parroquial a la parròquia de la Mare de Déu de la Mercè a Badia del Vallès. **A les 18 h,** Missa de la Mare de Déu del Carme, en el comiat de les Carmelites Descalces de la Torreta - La Roca del Vallès.

Dimecres 19, a les 10 h. Reunió amb les delegacions de Mans Unides del Bisbat. **A les 11 h,** reunió de la Fundació d'Escoles Diocesanes i Parroquials.

Dijous 20. Visita en el poble de Gurb de les Colònies de l'Esplai Can Colapi de Sabadell, pertanyent al Moviment de Centres d'Esplai Cristians de Catalunya (MCECC).

Notícies

Elecció de Priora de les Carmelites Descalces de Terrassa. El dijous 15 de juny, Mons. Josep Àngel Saiz Menezes presidí el Capítol d'elecció de Priora en el Monestir de Jesús Diví Obrer i

Sant Josep Oriol de les Carmelites Descalces a Terrassa. Resultà elegida per a un primer trienni la Gna. Rosa Puig Ustrell.

Festa de l'escola Sant Lluís Gonzaga. L'escola Sant Lluís Gonzaga de la Garriga, que forma part de la Fundació d'Escoles Diocesanes i Parroquials del Bisbat de Terrassa, celebrà la seva festa titular el dimecres dia 21 de juny. La jornada va incloure diverses activitats amb els alumnes.

Aniversari de Mn. Francesc Cima. El dissabte 17 de juny es va celebrar a

Gisclareny (diòcesi de Solsona) el 17è aniversari de la mort de Mn. Francesc Cima, Prevere de la parròquia del Sant Esperit de Terrassa, Consiliari de joves i autor dels llibres de l'ermità de Sant Miquel de Turbians. Presidí la celebració de l'Eucaristia Mn. Eduardo Pire Mayol, antic jove de la parròquia. Després de la missa es va fer una pregària al cementiri on reposen les restes del mossèn.

Pelegrinatge del Seminari a Roma. Del 19 al 24 de juny, Mons. Saiz Menezes, acompanyat de Mons. Salvador Cristau i els formadors del Seminari,

que celebra el seu desè aniversari, presidí el pelegrinatge d'un grup de seminaristes a Roma. El dimecres 21, a la Plaça de Sant Pere del Vaticà, participaren en l'Audiència General del Sant Pare Francesc.

Agenda

Comiat de les Carmelites Descalces de la Torreta - La Roca del Vallès. Aquest diumenge dia 16, festa de la Mare de Déu del Carme, les Carmelites Descalces del Monestir de la Mare de Déu de Montserrat i Sant Josep Oriol de la Torreta - La Roca del Vallès fan el seu comiat. A les 6 de la tarda, Mons. Josep Àngel Saiz Menezes, Bisbe de Terrassa, presidirà la celebració de l'Eucaristia. Les monges es traslladaran al Carmel de Serra (València).

Pelegrinatge diocesà a Fàtima. Presidit per Mons. Josep Àngel Saiz Menezes. Del 9 al 12 de novembre. Informació i inscripcions: tel. 937 337 120; www.bisbatdeterrassa.net

Exercicis espirituals. Dirigits per Mn. Joan Antoni Mateo García. Del 21 al 24 d'agost. Lloc: Casa d'Espiritualitat Maria Immaculada, Tiana. Organitzats pels Grups d'Oració i Amistat. Oberts a tothom. Info: Centre GOA, tel 932 181 005 o bé: grupsdoracio@gmail.com

REMAD MAR ADENTRO

† JOSEP ÀNGEL SAIZ MENESES
Obispo de Terrassa

Cultivar la paciència en un mundo impaciente

La semana pasada reflexionábamos sobre la paciencia a partir de la experiencia del teólogo dominico P. Yves Congar. Seguimos hoy con la cuestión porque es preciso aprender a cultivar la paciencia en un mundo tan impaciente como el nuestro. Recordemos, en primer lugar, que con esta palabra se describe la capacidad para tolerar y superar una determinada situación adversa sin alterarse y también representa la capacidad de llevar a cabo diferentes tareas o proyectos sin permitir que la ansiedad arruine el objetivo; se refiere asimismo a la calma con la que se desarrolla una actividad que exige precisión y minuciosidad. Por otra parte, guarda una relación estrecha con la paz y tranquilidad. La persona paciente es tolerante, y sobrelleva las diferentes situaciones de la vida sin per-

der el control, manteniendo la serenidad.

A veces se confunde la paciencia con la pasividad, pero esto es absolutamente incorrecto. La pasividad es falta de compromiso frente a los obstáculos y problemas de la vida que es preciso resolver; la paciencia, en cambio, es sinónimo de fortaleza, de perseverancia, y es indispensable para el desarrollo personal y profesional. La paciencia no es evadirse ante las dificultades y las contrariedades, sino afrontarlas sin nerviosismo. Es una virtud imprescindible para pensadores, artistas, literatos, investigadores, y no hablamos ya en el caso de los educadores. Como decía santa Teresa de Jesús, «la paciencia todo lo alcanza»; con ella es posible llegar al final de un proyecto sin fracasar presa de la ansie-

dad. Lo mismo sucede cuando una tarea requiere mucha concentración o esfuerzo, en estos casos se necesita ser paciente para no cometer errores o acabar abandonando antes de finalizar el trabajo.

Las dificultades forman parte de nuestra existencia; en ocasiones nos encontramos ante problemas importantes que debemos afrontar y resolver. Cada problema tiene su solución, ciertamente, y es cuestión de encontrarla, porque las dificultades y problemas del camino de la vida son retos, desafíos, oportunidades de superación y de crecimiento. A veces nuestra reacción es mirar hacia otro lado y no enfrentarlos de cara; a veces huimos, aunque sea para adelante. En otras ocasiones intentamos resolverlos con precipitación, y también nos equivocamos. La paciencia nos ayuda a afron-

tar las situaciones, los problemas, a sanar las heridas profundas, a estar atentos a la realidad, a la vida, a superar los miedos. La paciencia es aguante, fortaleza, perseverancia.

La parábola de la semilla que crece por sí misma (cf. *Mt* 4,26-29) nos enseña que hemos de adaptarnos al ritmo que sigue la vida. La semilla que se deposita en la tierra tiene su ritmo, brota y crece por sí misma, tanto si el agricultor está tranquilo como si se impacienta; del mismo modo, dará su fruto siguiendo su propio dinamismo y sin que el labrador sepa cómo. En todo caso, es importante saber esperar con paciencia, perseverancia y fortaleza. San Pablo exhorta a los cristianos de Colosas (cf. *Col* 3,12) a que se revistan de compasión entrañable, bondad, humildad, mansedumbre, paciencia. Más aún, explica a los cristianos de Roma que por medio de la paciencia llegamos a ser signos del amor del Dios compasivo, y nos gloriamos incluso en las tribulaciones, sabiendo que la tribulación produce paciencia y la paciencia produce esperanza (cf. *Rom* 5,3-5).